

INDHOLD

KAPITEL 1. Et demokrati i forfald? 9

DEN OFFENTLIGE MENING SOM (TVETYDIG) KILDE TIL
LEGITIMITET 12 · BORGERLIG OFFENTLIGHED: IDE OG FORFALD
I HENHOLD TIL HABERMAS 15 · OFFENTLIGHEDEN OG DEN
POLITISKE PROCES 21 · AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER 26

KAPITEL 2. Deliberativt demokrati 28

„ØKONOMISK“ DEMOKRATIFORSTÅELSE: AGGREGERING
AF PRÆFERENCER 30 · DEN DELIBERATIVE TOLKNING AF
DEMOKRATIET 34 · HINSIDES VÆRDIRELATIVISMENS SKEL
MELLEM „ER“ OG „BØR“ 35 · DEN TEKNOKRATISKE UDFORDRING
– INDIVIDER, ARGUMENTER OG POLITISK RATIONALITET 41 ·
POLITISK LEDELSE OG DELIBERATIVT DEMOKRATI 45 ·
FÆLLESSKAB OG DEMOKRATI 47 · AFSLUTTENDE 51

KAPITEL 3. Demokrati og repræsentation i Danmark i historisk perspektiv 54

FØRSTE PERIODE: EMBEDSMANDSSTAT OG OPINIONSSTYRET
ENEVÆLDE (CA. 1700-1830) 56 · ANDEN PERIODE:
FOLKESTYRETS FØDSEL (1830-1870) 60 · TREDJE PERIODE:
DE NYE KLASSE OG KAMPEN OM PARLAMENTARISMEN (1870-
1920) 64 · FJERDE PERIODE: FASTFRYSNING AF PARTISYSTEMET
OG JORDSKREDSVALG (1920-1973) 71 · FEMTE PERIODE:
MULTIPARTISYSTEM OG POLITISK FLERTYDIGHED (1973-) 78 ·
KONKLUSION 81

KAPITEL 4. Velfærdsstaten og demokratiets social-økonomiske grundlag 84

LIGE MEDBORGERSKAB OG ORGANISK SOLIDARITET – TEORETISK
SET 87 · LIGE MEDBORGERSKAB OG ORGANISK SOLIDARITET
– I PRAKSIS 89 · AKTIVERING SOM NYT PARADIGME 93 ·
AKTIVERING SOM UDFORDRING TIL LIGE MEDBORGERSKAB OG
ORGANISK SOLIDARITET 95 · DEN MISKENDE UNIVERSELLE
VELFÆRDSMODEL 102

KAPITEL 5. Dannelse og uddannelse
– skolen og den pædagogiske debat i deliberativt perspektiv 106
METODE 109 · TO SKOLESYN 110 · KRISE OG OPSPLITNING
ELLER HELHED OG SAMMENHÆNG? 112 · OPGØR MED DEN
BOGLIGE SKOLE 114 · SKOLETRÆTHED 116 · TVÆRFAGLIGHED
OG UDVIKLING – HELHEDSSKOLEN 118 · FÆRDIGHEDER OG
VIDEN 120 · DE INTERNATIONALE UNDERSØGELSER – KRAV OM
KUNDSKABER 123 · SAMMENFATNING 124 · DANNELSE TIL
DEMOKRATI? 128

KAPITEL 6. Repræsentation, partier,
organiserede interesser mv. 133
PARTIERNE OG DET DELIBERATIVE DEMOKRATI 135 · DANSKE
FOLKETINGSMEDLEMMERS REPRÆSENTATIONSIDEAL 139 · PARTIER
OG REPRÆSENTATION I PRAKSIS 147 · ÆNDRERE REPRÆSENTA-
TIONS BETINGELSER OG DERES KONSEKVENSER 152 · PARTIER
VERSUS BORGERE? 157 · BORGER-REPRÆSENTANTFORBINDELSER
I ØVRIGT: INTERESSEORGANISATIONER, FORENINGER, NETVÆRK
MV. 159 · KONKLUSION 166

KAPITEL 7. Medierne: mangfoldighed og konformitet 168
MANGFOLDIGHED MELLEM PARTIPRESSE OG NYHEDS-
KRITERIER 170 · MANGFOLDIGHED I SYV DANSKE DAGBLADE I
1967 OG 2001 174 · MEDIALISERET POLITIK MELLEM SPIL OG
SUBSTANS 186 · KONKLUSION 191

KAPITEL 8. Offentlighed omkring lovgivningsprocessen
– reformlovgivning gennem finanslovsaftaler 194
LOVGIVNINGEN OG OFFENTLIGHEDEN 195 · REFORMLOVGIVNING
GENNEM FINANSLOVSAFTALER 201 · METODE 203 ·
FINANSLOVSAFTALER 1971-2004 206 · KONKLUSION 215

KAPITEL 9. Alligevel forfald? 217
DEMOKRATIET HAR DET GODT, MEN ... 217 · DEN GLEMTE
BORGER 220 · DEMOKRATI ELLER (BLØDT) TEKNOKRATI? 228 ·
DELIBERATIVT DEMOKRATI I ET FUNKTIONELT DIFFERENTIERET
SAMFUND? 232 · KONKLUSION 236

BILAG 239

LITTERATUR 252